

Poznań, dnia 12.12.2021 r.

dr hab. Paweł Mielcarek, prof. UEP
Katedra Teorii Organizacji i Zarządzania
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
mail: pawel.mielcarek@ue.poznan.pl

Recenzja

dorobku naukowego i aktywności naukowej dr. Mariusza Sołtysika na potrzeby postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Recenzja została opracowana na potrzeby przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Mariusza Sołtysika prowadzonego przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

I. Podstawa opracowania recenzji

Podstawę sporządzenia recenzji stanowią:

- wniosek Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości UEK z dnia 18.11.2021 w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr. Mariuszowi Sołtysikowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, wszczętym w dniu 2 września 2021;
- ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* art. 219-221 (Dz. U. z 2021 r. poz. 1668 z późn. zm.) z dnia 20 lipca 2018 roku;
- uchwała Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 50/2020 z dnia 23 listopada 2020 roku w sprawie zasad nadania stopnia doktora habilitowanego na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie;
- pismo Pana Prorektora ds. Nauki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie – prof. dr hab. Pawła Luła (nr DZI.601.74.2021 z dnia 22.11.2021);
- dokumentacja wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego dr. Mariusza Sołtysika obejmująca w szczególności:
 - dane wnioskodawcy;
 - wniosek RDN;

- wykaz osiągnięć naukowych – dane naukometryczne,
- wykaz publikacji przed doktoratem;
- wykaz publikacji po doktoracie;
- autoreferat prezentujący: informacje o dotychczasowym zatrudnieniu; omówienie osiągnięcia o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (tytuł, publikacje wchodzące w skład znaczącego osiągnięcia naukowego, cel naukowy oraz osiągnięte wyniki); informacje potwierdzające istotną aktywność naukową oraz inne informacje dotyczące kariery zawodowej;
- znaczące osiągnięcie naukowe dr. Mariusza Sołtysika w postaci monografii pt. *Projektowanie strategii innowacji*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2021, ISBN 978-83-208-2430-8, 191 stron;
- kopie wybranych 13 artykułów naukowych;
- kopia dokumentu stwierdzającego posiadanie stopnia doktora;
- dyplomy, zaświadczenia o realizowanych projektach badawczych, szkoleniach, kursach, stażach i studiach podyplomowych oraz uzyskanych nagrodach i wyróżnieniach.

Przedłożona dokumentacja zawiera materiały umożliwiające przygotowanie recenzji na temat całokształtu dorobku dr. Mariusza Sołtysika na potrzeby postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.). Zgodnie z wymogami ustawy, celem recenzji jest uzyskanie jednoznacznej odpowiedzi na pytania czy dr Mariusz Sołtysik:

1. Posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości? W szczególności:

1.1. monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzony zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub

1.2. cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub

1.3. 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

2. Wykazał się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej?

II. Podstawowe dane o Kandydacie

Doktor Mariusz Softysik ukończył studia magisterskie na Wydziale Nauk Społecznych Stosowanych, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W późniejszym okresie swoją pracę zawodową związał z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, gdzie:

- Od 2009 do 2016, pracował na stanowisku adiunkta, Katedra Procesu Zarządzania, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
- Od 2016 do 2020 roku, pracował na stanowisku adiunkta, Katedra Procesu Zarządzania, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie;
- Od 2020 roku, pracuje na stanowisku adiunkta, Katedra Procesu Zarządzania, Instytut Zarządzania, Kolegium Nauk o Zarządzaniu i Jakości, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

III. Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości

Jako znaczące osiągnięcie naukowe będące podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Mariusz Softysik wskazał własną monografię pt. *Projektowanie strategii innowacji* wydaną nakładem Polskiego Wydawnictwa Ekonomicznego z Warszawy z 2021 roku.

Wydawnictwo to znajduje się w wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe sporządzane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30.09.2020 r. (na pozycji 405 wykazu).

Dokonując oceny czy wskazana monografia stanowi znaczny wkład w rozwój nauki o zarządzaniu i jakości, jako dyscypliny naukowej, jako kryteria przyjąłem:

- 1) Wybór tematyki – jej aktualność i znaczenie,
- 2) Przyjęte podstawy teoretyczne i opracowany na ich podstawie model badawczy,
- 3) Metodykę postępowania badawczego,
- 4) Warstwę empiryczną opracowania.

Wybór tematyki

Prowadzone przez Autora rozważania zostały skoncentrowane na procesie projektowania strategii innowacji, traktowanej jako wynik procesu innowacyjnego. Podjęte w monografii rozważania dotyczące uwarunkowań realizacji strategii należy przyjąć jako aktualną i istotną problematykę z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości.

Podejmując próbę wyszukania hasła strategia innowacji (ang. innovation strategy) w bazie Scopus w dniu 08.12.2021 r. uzyskano blisko 60 tysięcy wyników, przy czym można zauważyć bardzo wysoką dynamikę liczby publikacji powstających w tym obszarze na przestrzeni ostatnich 20 lat¹, co świadczy o dużym zainteresowaniu tym zagadnieniem w środowisku naukowym.

Równocześnie Autor podejmując rozważania z zakresu problematyki strategii innowacji wskazuje luki poznawczą odnosząc się do kwestii zastosowywania myślenia projektowego w kontekście kształtowania zdolności innowacyjnej w realizacji strategii innowacji przedsiębiorstwa. W wyniku tych rozważań **problemem badawczym** pracy uczyniono wyjaśnienie roli myślenia projektowego w relacji zachodzącej między zdolnością innowacyjną organizacji a obieraną przez nią strategią innowacji, traktowaną jako wynik procesu innowacyjnego. Na tej podstawie Autor formułuje **cel główny** pracy jako: „poznanie, zrozumienie i wyjaśnienie relacji między zdolnością innowacyjną przedsiębiorstwa a typem strategii innowacji oraz funkcji, jaką pełni w tej relacji myślenie projektowe.” Na kanwie tych sformułowań wyprowadzone zarówno cele szczegółowe, jak i cel praktyczny pracy: „sformułowanie dla kadry zarządzającej wytycznych umożliwiających wykorzystanie zawartych w pracy ustaleń organizacji pracy.”

Dokonując oceny systemu celów monografii stwierdzono, że jest on spójny, poprawnie skonstruowany a cel główny cechuje aktualność i istotność poznawcza w świetle problematyki poruszanej przez teoretyków i praktyków zarządzania.

Podstawy teoretyczne i model badawczy

Autor zaznacza, że innowacyjność jako względnie trwała cecha przedsiębiorstwa, nie jest wynikiem incydentalnych zdarzeń, lecz stanowi rezultat rozwijania nowych umiejętności i podejmowania działań w dłuższej perspektywie. Jako jedną z głównych determinant innowacyjności wskazano zdolności, które kształtują możliwości dopasowywania się przedsiębiorstwa w zakresie pojawiających się wyzwań i zagrożeń w otoczeniu. Wśród szczególnie istotnych zdolności wskazuje się poszukiwanie sposobu wyróżnienia się (unikalności), wprowadzania innowacji, zapewnienia elastycznego działania oraz uczenia się, szybkiego dostosowywania do zmian, jak również kształtowania umiejętności pozyskiwania i alokacji zasobów (Paliszkiewicz 2019, Pichlak 2014).

¹ W roku 2020 powstało 5479 publikacji, podczas gdy w 2010 r. 2580 a w roku 2000 559 publikacji, co oznacza adekwatnie wzrost w stosunku do roku 2010 o 212% a w stosunku do roku 2000 o 980%.

Następnie Autor podkreśla złożoną naturę innowacyjności, która wymaga umiejętnego łączenia dwóch czynników: obserwacji i odkrywania zjawisk, które być może były, ale nie zostały ujawnione, oraz tworzenia rzeczy nowych przez wymianę pomysłów i opinii z innymi ludźmi (Dyduch 2013, Carnevale, Gainer, Meltzer 1990). Konceptcją, która wspiera tworzenie innowacji w różnych organizacjach i środowiskach jest myślenie projektowe (Liedtka 2018), gdyż w przeciwieństwie do tradycyjnego podejścia do zarządzania aktywnie unika się dokonywania wyborów tak długo, jak to możliwe, maksymalizując uczenie się i przyjmując strategię ograniczania niepewności (Owen 2007).

Reasumując podstawy teoretyczne monografii zostały opracowane w sposób właściwy i adekwatny do podjętej problematyki. Swoje rozważania Autor osadził w założeniach podejścia systemowego a dominującym nurtem badawczym jest ujęcia zasobowe (RBV) i przedsiębiorczość.

Przechodząc do oceny modelu badawczego, rozważana Autora koncentrują się na określeniu wpływu myślenia projektowego na zmienne zależne (Zdolności: Przywództwo, Struktura organizacyjna, Role w procesie innowacyjności, Zaangażowanie w innowacje, Praca zespołowa, Atmosfera kreatywności, Otoczenie innowacyjności, Zasoby innowacyjności) oraz wpływu myślenia projektowego jako moderator zależności między zdolnością innowacyjną a typem strategii innowacji. Jako wymiary strategii innowacji Autor wskazał strategię produktowe, procesowe, organizacyjne i marketingowe. Natomiast definicję myślenia projektowego przyjęto za D. Kelley, jako realizację trzech etapów: (1) zbierania danych o potrzebach użytkowników, (2) generowania pomysłów i (3) testowania (Lages, Ricard, Hemonnet-Goujot, Guerin 2020). Kolejnym z elementów składających się na model badawczy jest niepewność otoczenia, która została określona w skali 1–5.

Sam model badawczy obejmuje sformułowanie sześciu hipotez badawczych, które zweryfikowano przy wykorzystaniu metod statystycznych.

Podsumowując, rozważania metodyczne monografii oparte zostały w głównej mierze na metodach neopozytywistycznych, w tym na nomotetycznym modelu poznania metodologicznego (Sułkowski 2011, s. 33-34), co jest podejściem właściwym dla podjętej problematyki badawczej.

Metodyka postępowania badawczego

Dobór próby. Do badań empirycznych zakwalifikowano ponad 1800, a respondentami badań byli przedstawiciele kadry zarządzającej szczebla strategicznego. Zakres podmiotowy obejmował przedsiębiorstwa z branży IT, chemicznej oraz life sciences. Ostatecznie otrzymano 601 wypełnionych kwestionariuszy, co należy uznać za bardzo obszerną próbę badawczą. Jednakże pewien niedosyt wynika z braku informacji o strukturze próby (pod względem wielkości badanych podmiotów), zakresie czasowym i przestrzennym badań, a co za tym idzie o reprezentatywności uzyskanych wyników.

W celu weryfikacji postawionych hipotez badawczych zastosowano technikę badań ilościowych przy wykorzystaniu opracowanego do tego celu kwestionariusza ankiety. Zgromadzony materiał empiryczny został zakodowany do arkusza Excel, a następnie poddany analizom w programach R Core Team. Jako główne metody analizy danych użyto modelowanie równań strukturalnych (SEM – Structural Equations Modelling), test Kruskala-Wallisa oraz korelację rang Spearmana.

Należy podkreślić, że przedstawione rozważania w warstwie metodycznej cechuje duży poziom szczegółowości i dbałości o poprawność metodologiczną. Autor przedstawia w sposób logiczny i odpowiednio argumentuje wybory dotyczące realizacji postępowania badawczego, który dodatkowo uzupełnia o efekty mediacji i moderacji. Ponadto przedstawiono szczegółowo wieloetapową procedurę oceny dopasowania modelu opartą na czterech wskaźnikach (RMSEA, CFI, TLI i SRMR).

Warstwa empiryczna opracowania

Monografia posiada rozbudowaną i interesującą poznawczo warstwę empiryczną. Do głównych wniosków wynikających z przeprowadzonych badań można zaliczyć: 1) Myślenie projektowe jest kreatywną praktyką, będącą odpowiedzią wobec zmieniających się preferencji konsumentów, nowych możliwości technologicznych i transformacji modeli biznesowych. 2) Pojawienie się innowacji jest bardziej prawdopodobne w organizacjach, które mają bardziej sprzyjające środowisko, inwestują w poszukiwanie nowych pomysłów, a także wdrażają zmiany organizacyjne. 3) Innowacja jest złożonym i niepewnym przedsięwzięciem, które zmienia się w czasie i wymaga ścisłej współpracy w zakresie badań i rozwoju, marketingu, sprzedaży i produkcji, co przekłada się na wyzwanie w zakresie optymalizacji pracy przy jednoczesnym niwelowaniu niepewności. 4) Organizacje, które potrafią zarządzać stabilnością, a jednocześnie wzmacniać zdolność do eksperymentowania i rozwoju, mogą zyskać przewagę konkurencyjną. 5) Myślenie projektowe jest systematycznym procesem innowacji, który nadaje priorytet potrzebom użytkownika końcowego. Dzięki temu pozwala w pełni zrozumieć problem i zapewnia możliwość opracowania bardziej wszechstronnych i skutecznych rozwiązań, prowadzących do efektu w postaci opracowania określonego typu strategii innowacji.

Podsumowując część empiryczną w pracy dokonano syntetycznego ujęcia i usystematyzowania wiedzy w obszarze zarządzania, a dzięki przeprowadzonym badaniom empirycznym przyczyniono się do wzbogacenia dotychczasowego stanu wiedzy w szczególności w zakresie: zdolności innowacyjnych przedsiębiorstwa, myślenia projektowego oraz uwarunkowań realizacji strategii innowacji.

Mając na uwadze wysoką wartość poznawczą i merytoryczną ocenianej monografii chciałbym wskazać kilka uwag, które można potraktować jako zalecenia lub wskazówki w zakresie zrealizowanego postępowania badawczego:

- w części metodycznej pracy warto doprecyzować zakres czasowy, przestrzenny oraz podmiotowy badań (np. w kwestii struktury próby pod względem wielkości badanych przedsiębiorstw),
- zapewnienie powyższych informacji pozwoliłoby na rozstrzygnięcie, czy uzyskane wyniki badań są reprezentatywne, gdyż w obecnej sytuacji nie można tego jednoznacznie ocenić,
- przyjęty przez Autora podział strategii na produktowe, procesowe, organizacyjne i marketingowe, bazujący na typach innowacji, warto byłoby uzupełnić o strategię związane z zajmowaną pozycją rynkową (np. na bazie strategii przedsiębiorczych P. Druckera) lub w oparciu o decyzje dotyczące wyboru domeny strategicznej w zakresie nowy/istniejący produkt/rynek (np. H.I. Ansoffa),
- wskazany przez Autora zdolności innowacyjne, utożsamiane są z zasobami lub ujęciem atrybutowym elementów organizacji, podczas gdy większość badaczy utożsamia zdolności jako zdolność do wykonania skoordynowanego układu zadań, z wykorzystaniem zasobów organizacyjnych, w celu osiągnięcia określonego efektu (Helfat, Peteraf 2003), co rodzi pewien dysonans w interpretacji pojęcia zdolność,
- z pewnością wartość poznawczą pracy podniosłyby studia przypadków pokazujące egzemplifikację badanych zjawisk oraz krytyczna dyskusja konfrontująca wyniki badań z literaturą przedmiotu,
- odbiór pracy poprawiłaby również tabela lub rysunek przedstawiający podsumowanie graficzne weryfikacji hipotez badawczych.

Konkludując, za znaczny wkład dra Mariusza Sołtysika w rozwój nauki o zarządzaniu i jakości, jako dyscypliny naukowej, uważam zarówno poszerzenie wiedzy w obszarze zarządzania innowacjami, podejścia zasobowego oraz zarządzania projektami w szczególności poprzez weryfikację empiryczną uwarunkowań realizacji strategii innowacji w przedsiębiorstwach z branży IT, chemicznej i *life science*. Biorąc pod uwagę powyższe rozważania i przyjęte kryteria oceny, stwierdzam że **monografia pt. Projektowanie strategii innowacji dra Mariusza Sołtysika stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej - nauki o zarządzaniu i jakości.**

IV. Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Aktywność naukowa dra Mariusza Sołtysika po uzyskaniu stopnia doktora obejmuje trzy obszary 1) projektowanie systemów organizacyjnych; 2) projektowanie strategii

organizacyjnych; 3) społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw, w których łącznie przygotował on następujące publikacje:

- 1 monografię,
- 8 rozdziałów w monografiach w roli współautora,
- 3 redakcje monografii naukowych,
- 13 publikacji w czasopismach naukowych, w tym 1 publikacja opracowana samodzielnie (z czego 12 publikacji to teksty anglojęzyczne). Warto podkreślić, że aż 9 publikacji posiada bardzo wysoki **Impact Factor**, którego łączna wartość wynosi 56,466.

Poza publikacjami posiadającymi bardzo wysoki Impact Factor, sumaryczny indeks **CiteScore** dra Mariusza Sołtysika na podstawie bazy **Scopus** wynosi **74.1**; indeks **Hirscha 7** (Google Scholar), dla Web of Science i bazy Scopus 3.

Sumaryczna liczba cytowań dla **Google Scholar** wynosi **215**, dla **Web of Science** i bazy **Scopus** po **22**.

Wśród najistotniejszych czasopism, w których dr Mariusz Sołtysik publikował należy wskazać: *Business Strategy and the Environment*, *Environmental Impact Assessment Review*, *Journal Waste Management*, *Chemosphere*, *Sustainability*, *Science of the Total Environment*, *Frontiers in Bioengineering and Biotechnology* oraz *Urban Climate*.

Podsumowując osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne oceniam jednoznacznie bardzo pozytywnie. W szczególności na **uznanie i wyróżnienie** zasługują **wysoko punktowane publikacje z Impact Factorem**.

Dodatkowo dr Mariusz Sołtysik brał udział w:

- 13 konferencjach naukowych, w tym 5 zagranicznych,
- 10 projektach naukowych finansowanych przez NCBiR, MNiSW, Komisję Europejską (CORDIS H2020) oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie,
- trzy miesięcznym stażu naukowym w Technical University of Kosice, opiekunem stażu był Profesor Martin Straka,
- w dwóch programach międzynarodowych: *Boosting European citizens knowledge and awareness of bioeconomy research and innovation* oraz *Network of International Business and Economics Schools*,
- realizacji projektów na rzecz praktyki gospodarczej, w tym m.in.: Inkubator Innowacyjności 2.0.; pracach związanych z pomiarem uciążliwości zapachowej na terenie

MS

Krakowa. Prace były zlecone przez MPWiK oraz Gminę Kraków; pracach Kłastra LifeScience.

Przywołane formy aktywności pozwalają mi na **pozytywną ocenę działalności organizacyjnej, dydaktycznej oraz działalności w zakresie popularyzacji nauki i współpracy z sektorem społeczno-gospodarczym.**

Konkluzja końcowa

Na podstawie wymogów stawianych przez ustawę *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619) z dnia 20 lipca 2018 roku oraz dokonanej oceny osiągnięcia naukowego oraz pozostałego dorobku naukowo-badawczego, dydaktyczno-popularyzatorskiego, w zakresie współpracy międzynarodowej oraz dorobku organizatorskiego dra Mariusza Sołtysika, wniosek o nadanie dr. Mariuszowi Sołtysikowi stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości **opiniuję pozytywnie.**

Osiągnięcie naukowe w postaci autorskiej monografii zatytułowanej pt. *Projektowanie strategii innowacji*, stanowi **znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości.**

Habilitant dr Mariusz Sołtysik **wyказаł się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.**

dr hab. Paweł Mielcarek, prof. UEP